



T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/10865
7/10866
7/10867
7/10868 62.97
7/10869
7/10871
7/10872
7/10873

Sayı : 99074258-610-E. 49
Konu : Soru Önergisi

15/05/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.01.2017 tarihli ve 43452547-120.07-79313 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İstanbul Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/10865, İstanbul Milletvekili Eren ERDEM'in 7/10866, İzmir Milletvekili Zeynep ALTIOK'un 7/10867, İstanbul Milletvekili Onursal ADIGÜZEL'in 7/10868, Burdur Milletvekili Mehmet GÖKER'in 7/10869, Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/10871, Adıyaman Milletvekili Behçet YILDIRIM'ın 7/10872, Batman Milletvekili Saadet BECERİKLİ'nin 7/10873 esas numaralı yazılı soru önermeleri Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İsmet YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (10 Sayfa)



T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

İZMİR MİLLETVEKİLİ ZEYNEP ALTIOK'UN 7/10867 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Anayasa'nın Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi başlıklı 42 nci maddesi “*Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.*” ile İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmeye Ek Protokolün Eğitim Hakkı başlıklı 2 nci maddesi “*Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz...*” hükümleri ve diğer eş değer hukuk normları eğitim hakkının çerçevesini belirlemiştir.

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin Toplantı ve Dernek Kurma Özgürlüğü başlıklı 11 inci maddesinde; “*1. Herkes barışçıl olarak toplanma ve dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, çıkarlarını korumak amacıyla başkalarıyla birlikte sendikalar kurma ve sendikalara üye olma hakkını da içerir. 2. Bu hakların kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplum içinde ulusal güvenliğin, kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olanlar dışındaki sınırlamalara tabi tutulamaz...*” hükümleri yer almaktadır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun Sendika Üyelerinin ve Yöneticilerinin Güvencesi başlıklı 18 inci maddesinde; “*Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tâbi tutulamaz ve görevlerine son verilemez.*” hükümleri ile genel olarak kamu görevlilerinin sendika kurma, sendikalara üye olma ve sendikal faaliyetlere katılmalarının anayasal/yasal sınırları belirlenmiştir.

Örgütlenme hürriyeti ve eğitim alma hakkı demokratik ve sosyal hukuk devletinin en önemli gereklerindendir. Bu nedenle başta Anayasamız olmak üzere tüm iç hukuk düzenlemelerinde ve ülkemizin taraf olarak onayladığı tüm uluslararası sözleşmelerde bir yandan memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurabilmeleri, kurulmuş bulunan sendikalara üye olabilmeleri, sendikalar ve üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda faaliyette bulunabilmeleri, örgütlenme özgürlüğü kapsamında güvence altına alınmış, diğer yandan da eğitim alma hakkının etkin, verimli ve sağlıklı bir süreçte yürütmesi için gerekli tedbirler alınmıştır.

Bu çerçevede Bakanlığımız demokratik ve sosyal hukuk devletinin bir gereği olarak çalışanların örgütlenme hürriyetini güvence altına almayı, çalışanlarının bu çerçevedeki hürriyetlerini rahat ve etkin bir biçimde kullanabilmelerini sağlamayı kendisine ilke edinmiştir.

Ancak bu hürriyetlerin kullanımı esnasında başkalarının temel hak ve hürriyetlerinin ihlal edilmemesi için gerekli tedbirlerin alınması da yine Devletin temel ödevlerindendir. Bu kapsamda Bakanlığımızın çalışanlarının sendikal örgütlenme ve eylem hürriyetini güvence altına alırken, vatandaşların eğitim alma hakkının engellenmemesi için gerekli tedbirleri de alma zorunluluğu açıktır. Bugüne değin Milli Eğitim Bakanlığının çok hassas davrandığı ilgili kamuoyu tarafından yakinen bilinmektedir.



T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Dolayısıyla, Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda görevli öğretmenlerin üyesi oldukları sendika yönetim kurullarının kararı gereğince sendikal eylemlere katılırken temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasında dikkat edilmesi gereken bu temel ilke doğrultusunda hareket etmeleri evrensel insan hakları normlarının doğasının bir gereğidir.

Anayasanın, toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı başlıklı 53 üncü maddesinde; memurlar ve diğer kamu görevlilerinin, toplu sözleşme yapma hakkına sahip olduğu, toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde tarafların Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabileceği, Yüksek Hakem Kurulunun kararlarının kesin olduğu ve toplu iş sözleşmesi hükmünde olduğu, Yüksek Hakem Kurulunun kuruluş ve görevleri kanunla düzenleneceği hükümleri yer almaktadır.

Bu Anayasal hükümler dikkate alındığında, toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin, toplu sözleşme yapma hakkına sahip olduğu, toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde tarafların Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabileceğinden hareketle memurlar ve diğer kamu görevlilerinin grev hakkına sahip olmadığı, dolayısıyla grev eylemlerine katılan çalışanlardan, memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında, Anayasal ve yasal düzenlemelere bağlı olarak inceleme soruşturma yapılabileceği açıktır.

Bununla birlikte 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 7 nci 11 inci ve 26 ncı maddelerinde devlet memurlarının, siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamayacağı ve bu eylemlere katılamayacağı; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına aykırı olan memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamayacağı, kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumlu oldukları, kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilme veya görevlerine gelmeme veya görevlerine gelip de devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunamayacakları kayıt altına alınmıştır.

Ayrıca 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 112 nci maddesiyle eğitim hakkının engellenmesi suç olarak tanımlanmıştır. Kamu çalışanları, ilgili mevzuatında belirtilen esaslar çerçevesinde verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü olup bu görevlerin ilgili mevzuata göre yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar. Amir konumundakiler ise maiyetlerinde çalışan personelin görevlerini Anayasaya, kanunlara ve kurumlarınca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yerine getirip getirmediğinin takibini ve kontrolünü yapmakla yükümlüdürler.

Kamu çalışanlarına Anayasa ve kanunlar ile tanınan hakların yanı sıra ödev ve sorumlulukları yüklenmiş ve bazı yasaklar getirilmiştir. Sendika yönetiminin kanunsuz bir şekilde grev kararı alması ve bu kapsamda öğretmenlerin derslere girmeyerek öğrencilerin uluslararası hukuk normlarında da tanımlı eğitim hakkını engellemesi, diğer memurlarında eğitim ve öğretimi aksatması nedeniyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa uygun olarak haklarında inceleme/soruşturma başlatılmış, görevi başında kalmasında sakınca görülen personel hakkında yetkili makamlarca görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakta olup görevleri başında kalmasında görülen sakıncanın ortadan kalktığı değerlendirilenler hakkında görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılmaktadır.